

Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Глобална економија		
2.	Код	ME102/2023		
3.	Студиска програма	Меѓународна економија – двегодишна програма		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Економски институт, Скопје, УКИМ		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус		
6.	Академска година/семестар	2023/2024 (прв семестар)	7.	Број на ЕКТС
				10
8.	Наставник	проф. д-р Силвана Мојсовска проф. д-р Марија Ацковска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	<i>Завршен прв циклус студии (180 кредити)</i>		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на студиската програма е да се обработат фундаменталните законитости на светското стопанство во целина, карактеристиките и меѓусебната испреплетеност на компонентите на светското стопанство што резултираат во паралелни процеси на интернационализација, регионализација и глобализација на светското стопанство. Временскиот период кој го покрива програмата се протега од појавата на капитализмот во 16-от век до денес, имајќи предвид дека процесот на глобализација е долгорочен, а изучувањето на долгорочните економски циклуси помага во осознавање на начинот на кој функционира светската економија и причините за појава на нееднаквост помеѓу државите. Посебен фокус е ставен на главните актери во процесот на глобализација - државите, пазарот и транснационалните компании, нивното индивидуално и взаемно дејствување. Опфатени се тековите на меѓународната трговија и светските директни инвестиции, како суштински аспекти на интегрираноста на националните економии во современото светско стопанство, а воедно се прави осврт на факторите кои ја детерминираат современата констелација на глобалната економија. Програмата вклучува и дискусија за улогата на транснационалните организации – Бретвудските близнаци (ММФ и Светската Банка), Организацијата на Обединетите нации и другите меѓународни актери кои ја детерминираат меѓународната политичка економија, во функција на заокружување на потребните аспекти за разбирање на современите процеси во меѓународната политичка економија.</p> <p>Оспособен за (компетенции):</p> <p>Студентите ќе се запознаат со историскиот развој на светското стопанство, факторите што ги детерминирале разликите во економскиот развој на националните економии, како и долгорочните законитости на светскиот економски систем со што ќе се оспособат за разбирање на современите појави и процеси. Понатаму, ќе се здобијат со знаења за карактеристиките на меѓународниот трговски систем, тековите на странски директни инвестиции и факторите за интернационализација на производството, како и актерите во меѓународната економија, преку што ќе се оспособат за анализа и дискусија на улогата на државите, пазарите и транснационалните компании/транснационалните организации при креирањето на современиот економски поредок. Преку проучување на меѓународните економски институции – Меѓународниот Монетарен Фонд, Светската Банка и Светската трговска организација и презентирање на целите, структурата и мисијата на овие организации, студентите ќе ја осознаат нивната улога во меѓународните економски односи. Со усвојување на понудените содржини во рамките на предметната програма, студентите ќе се оспособат за разбирање и разликување на процесите на интернационализација, регионализација и глобализација на светското стопанство, нивната суштина и ефектите со што ќе имаат основа за критичко размислување во однос на тековните појави и долгорочни процеси во поглед на интеграцијата на националните економии во светското стопанство.</p>			

11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Карактеристики на процесот на глобализација 2. Историски развој на светското стопанство <ol style="list-style-type: none"> a. Појава на капитализмот b. Економски циклуси c. Фактори на економскиот развој 3. Меѓународен трговски систем 4. Интернационализација на производството и СДИ <ol style="list-style-type: none"> a. Теории за интернационализација на производството b. Трендови на интернационализација на производството c. Текови на СДИ во современото стопанство 5. Актери во глобалната економија <ol style="list-style-type: none"> a. Држави b. Пазари c. Транснационални компании/транснационални организации 6. Меѓународни економски институции <ol style="list-style-type: none"> a. Меѓународен монетарен фонд b. Светска Банка c. Светска Трговска Организација d. Обединети нации 7. Економскиот поредок во услови на глобализација <ol style="list-style-type: none"> a. Интернационализација, регионализација и глобализација на светското стопанство b. Сиромаштија и нееднаквост во светското стопанство c. Предизвици во современото светско стопанство 			
12.	Методи на учење: Предавања и интерактивна настава поддржана со компјутерски и видео презентации, дополнети со дискусии, изработка на групни или индивидуални семинарски работи и нивна јавна презентација и одбрана. Предвидени се и предавања на истакнати предавачи од пракса и консултации со студентите.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	15 недели 10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови Неделен фонд на часови (2+2)		
14.	Распределба на расположливо време	12 недели + 3 недели консултации 30+30+240=300 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Семинарска работа	60 часови
		16.2.	Самостојни задачи	80 часови
		16.3.	Домашно учење	100 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 61 бода	5 (пет) (F)
			од 61 до 68 бода	6 (шест) (E)
			од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
			од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
			од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
			од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<i>Редовност на настава и вежби, проектна задача</i>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	<i>Македонски јазик</i>				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	<i>Механизми на интерна евалуација</i>				
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мојсовска Силвана	Глобализација на светското стопанство	Економски институт (пакет материјали)	2009
		2.	Кругман, Пол и Обстфелд, Морис	Меѓународна економија – Теорија и политика	Табернакул (превод од Влада)	2009
		3.	Tom Piketty	Capital in the Twenty-First Century	Harvard University Press	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andreas Widerman	Indebted Societies	Cambridge University Press	2021
		2.	Andrew Vonnegut	Inside the Global Economy: A Practical Guide	Rowman & Littlefield	2018
		3.	World Trade Organization	World Trade Report 2021	WTO	2021